

ŽUPANIJSKO NATJECANJE IZ POVIJESTI

3. SKUPINA: 18. i 19. stoljeće

ŠKOLSKA GODINA: 2013. / 2014.

petak, 7. ožujka 2014. u 10:00 sati

13:00 – 14:00 sati

ZAPORKA: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

43	
-----------	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI ISPITA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____

2. _____

3. _____

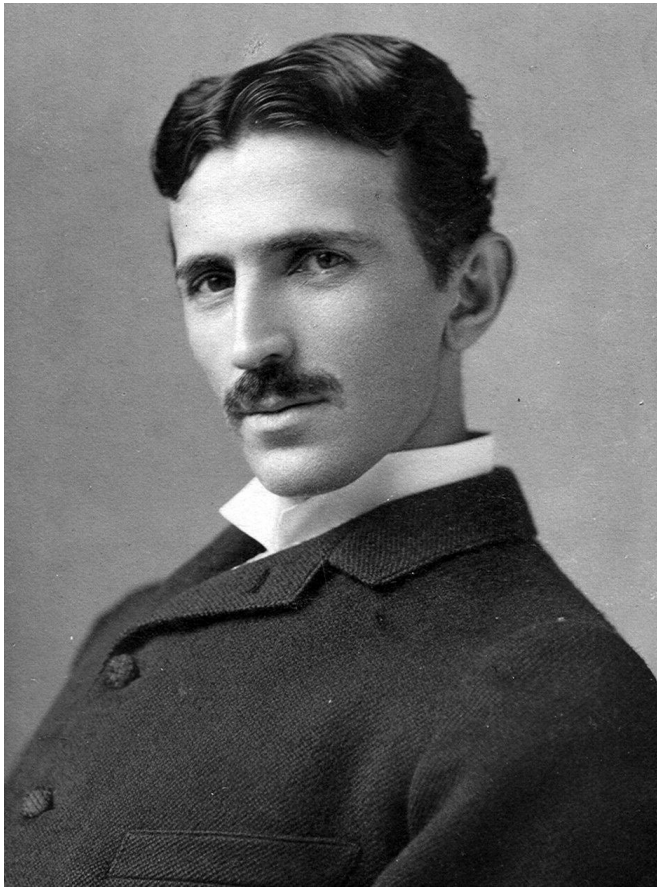
(MJESTO I NADNEVAK)

NAPUTCI:

1. Imate 60 minuta za rješavanje ispita.
2. Odgovore u ispit u upisujete na za to predviđena mjesta. Ispred svake skupine zadataka nalazi se uputa za njihovo rješavanje. Pozorno ju pročitajte.
3. Ispit pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom. Pišite čitko.
4. Osobna imena i prezimena te geografska imena pišite izvorno.
5. Jednom napisane odgovore nije dopušteno prepravljati.
6. Možete koristiti list za koncept tijekom rješavanja ispita. List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se neće bodovati. U omotnici zajedno s ispitom predajete i list za koncept.
7. Želimo Vam mnogo uspjeha!

- I. U zadatcima koji slijede samo je jedan odgovor točan. Zaokružite slovo ispred točnoga odgovora.

1. Kako se zove osoba prikazana na slici?

1	
---	--

- A. Thomas Alva Edison
- B. Michael Faraday
- C. Nikola Tesla
- D. Alessandro Volta

2. Kako se nazivala županija osnovana u Banskoj Hrvatskoj u doba Marije Terezije?

1	
---	--

- A. Križevačka županija
- B. Severinska županija
- C. Varaždinska županija
- D. Zagrebačka županija

3. Koja je luka iz 18. stoljeća na jadranskoj obali prikazana na slici?

1	
---	--

- A. Rijeka
- B. Senj
- C. Split
- D. Zadar

4. Koje je godine osnovano Hrvatsko-slavonsko gospodarsko društvo?

1	
---	--

- A. 1841.
- B. 1842.
- C. 1846.
- D. 1848.

5. Gdje je premješteno sjedište bosanskog vezira 1703. godine?

1	
---	--

- A. u Banja Luku
- B. u Mostar
- C. u Sarajevo
- D. u Travnik

6. Kojoj su nadbiskupiji podređene Dalmatinske biskupije nakon 1828. godine?

1	
---	--

- A. Dubrovačkoj nadbiskupiji
- B. Ninskoj nadbiskupiji
- C. Splitskoj nadbiskupiji
- D. Zadarskoj nadbiskupiji

7. Što je bio najvažniji izvozni proizvod Ruskog Carstva u drugoj polovici 19. stoljeća?

1	
---	--

- A. krumpir
- B. kukuruz
- C. pšenica
- D. raž

8. Tko je zapovijedao austrijskom vojskom u bitki kod Custoze, 1848. godine?

1	
---	--

- A. Josip Jelačić
- B. Joseph Radetzky
- C. Wilhelm Tegetthof
- D. Alfred Windischgrätz

II. U sljedećim zadatcima povežite međusobno srodne pojmove upisivanjem slova na praznu crtu iza broja. Dva od ponuđenih pojmova nemaju svoj adekvatan par i nigdje se ne pripisuju.

9. Povežite tvornice i rudnike s mjestima u kojima su se nalazili tijekom prve polovice 19. stoljeća.

3	
---	--

1. _____ tvornica papira	A. Jasenovac
2. _____ tvornica ulja	B. Radoboj
3. _____ rudnik bakra	C. Petrinja
4. _____ rudnik sumpora	D. Rude
5. _____ tvornica mesa i mesnih prerađevina	E. Osijek
	F. Kraljevica
	G. Rijeka

10. Povežite afričke zemlje s europskim državama koje su ih kolonizirale u 19. stoljeću.

3	
---	--

1. _____ Angola	A. Belgija
2. _____ Rodezija	B. Francuska
3. _____ Eritreja	C. Italija
4. _____ Kongo	D. Njemačka
5. _____ Madagaskar	E. Portugal
	F. Španjolska
	G. Velika Britanija

11. Povežite događaje vezane uz djelovanje bana Josipa Jelačića s odgovarajućim datumima iz 1848. godine

3	
---	--

1. _____ Ustoličen je za bana.	A. 25. travnja
2. _____ Uveo je prijeki sud.	B. 27. travnja
3. _____ Prešao je s vojskom Dravu kod Varaždina.	C. 5. lipnja
4. _____ Sukobio se s mađarskom vojskom kod Pákozda.	D. 29. lipnja
5. _____ Objavio je proglas o ukidanju kmetstva.	E. 29. rujna
	F. 11. rujna
	G. 2. prosinca

III. U sljedećim zadatcima odgovorite na pitanje kratkim odgovorom, riječima ili brojevima. Odgovor upišite na praznu crtu.

12. Kako se nazivala tajna organizacija čiji je cilj bio oslobođenje Grčke od osmanske vlasti?

1	
---	--

13. Koje je godine ukinuta autonomija Poljičke Republike?

1	
---	--

14. Kako se nazivao politički program preustroja Habsburške Monarhije kao federacije naroda?

1	
---	--

15. U kojem je gradu bilo sjedište Ilirskih pokrajina?

1	
---	--

16. Kako se naziva ekonomska teorija koju je uobličio François Quesnay?

1	
---	--

17. Kako se naziva pokret radnika, u kojem su radnici uništavali strojeve?

1	
---	--

18. Koji je vladar dao prenijeti krunu Sv. Stjepana kao muzejski predmet u Beč?

1	
---	--

- IV. U sljedećim zadatcima kronološki poredajte navedene činjenice, događaje, procese ili osobe, upisivanjem rednih brojeva od 1. do 5. na praznu crtu iza slova, tako da 1. označava najstariji, a 5. najmlađi.**

19. Kronološki poredajte navedene događaje vezane uz Hrvatski narodni preporod.

3	
---	--

- A. _____ Počele su izlaziti *Novine horvatzke*.
- B. _____ Osnovana je čitaonica u Varaždinu.
- C. _____ Utemeljena je *Matica Ilirska*.
- D. _____ Objavljen je pravopis Ljudevita Gaja.
- E. _____ Zabranjena je uporaba ilirskog imena i znakovlja.

20. Kronološki poredajte navedena djela prema godini objavljivanja.

3	
---	--

- A. _____ *Nova ričoslovica ilirička*
- B. _____ *Peljar Jadranskog mora*
- C. _____ *Razgovor ugodni naroda slovinskoga*
- D. _____ *Satir iliti divji čovik*
- E. _____ *Temelj žitne trgovine*

21. Kronološki poredajte navedene događaje iz 19. stoljeća.

3	
---	--

- A. _____ Bitka kod Navarina.
- B. _____ Odcjepljenje Belgije od Nizozemske
- C. _____ Pobuna dekabrista.
- D. _____ Podignut prvi ustanak u Srbiji.
- E. _____ Zasjedanje Bečkog kongresa.

V. U sljedećim zadacima pažljivo pročitaite povijesne izvore i kratko odgovorite na postavljena pitanja.

22. Pažno pročitaite ulomak iz govora i odgovorite na pitanja.

(...), „Mi gledamo svaki dan kako nam domovina sve dublje i dublje propada, kano imanje one djece, što su pod svakojakim tutori; svaki tutor sebi utakne nešto u džep, svaki nešto sebi prisvoji, napokon djeci neće ništa ostati. (...)

Mi smo malo Latini, malo Nijemci, malo Talijani, malo Mađari i malo Slaveni, a ukupno govoreći nismo baš ništa! Mrtvi jezik (...) i živi mađarski, njemački i talijanski, to su naši tutori; živi nam se grozi, mrtvi nas drži za grlo, duši nas i nemoćne nas vodi i predaje živima u ruke! (...)

Zato sam ja tog mnijenja, da bi slavni staleži i redovi na to već jednom misliti počeli, kako da svoj jezik tuđemu pretpostave i njega u javni život uvedu.“

A. Kako se zove osoba koja je održala navedeni govor?(ime i prezime)

1	
---	--

B. Na koji se jezik odnosi mrtvi jezik iz navedenog teksta?

1	
---	--

C. Koje je godine održan navedeni govor?

1	
---	--

23. Pozorno pročitajte ulomak iz izvornoga povijesnog teksta i odgovorite na pitanja.

„Mi trojedne kraljevine narod želeći kao i do sada ostati i za dalje pod krunom ugarskom, s kojom su predji naši slobodnom voljom sjedinili krunu kraljevina Dalmacije Hrvatske i Slavonije, držeći također vjerni ostati sadašnjoj vladajućoj dinastiji, postavljenih na prijesto naših kraljevina po sankciji pragmatičnoj i zajedno želeći cjelokupnost monarhije austrijsanske kao i države Ugarske (...)

1. Budući da se u izvanrednom položaju nalazimo i za povraćanje zakonitog stanja potrebno je da imademo zakonitu vrhovnu glavu i zato predlažem da i mi jednodušno izaberemo za bana trojedne kraljevine baruna Josipa Jelačića Bužimskoga, muža povjerenja svega naroda, kojemu banu ima se predati i zapovjed nad vojskom granice i pravo raspisa sabora...

2. Da se naš državni sabor sazove najkasnije do 1. svibnja ove godine u glavni grad Zagreb.

3. Krepko i novo sjedinjenje u svakom smislu naše po zakonu i dogodovštini ka nama pripadajuće kraljevine Dalmacije s kraljevinom hrvatskom i slavonskom, kao također cele naše vojničke granice glede političkog upravljanja, kao i svih ostalih tečajem vremena izgubljenih s ugraskim varmeđami i s austrijskim državama sjedinjenih stranah domovine naše.

4. Našu narodnu nezavisnost.

5. Vlasti nezavisni našem saboru odgovorni ministerium, kojeg članovi imadu biti ljudi narodu povoljni i od noviega duha napredka i slobode

A. Kako se naziva dokument iz kojeg je navedeni izvorni tekst ?

1	
---	--

B. Na koju se godinu odnosi sazivanje sabora iz navedenog teksta?

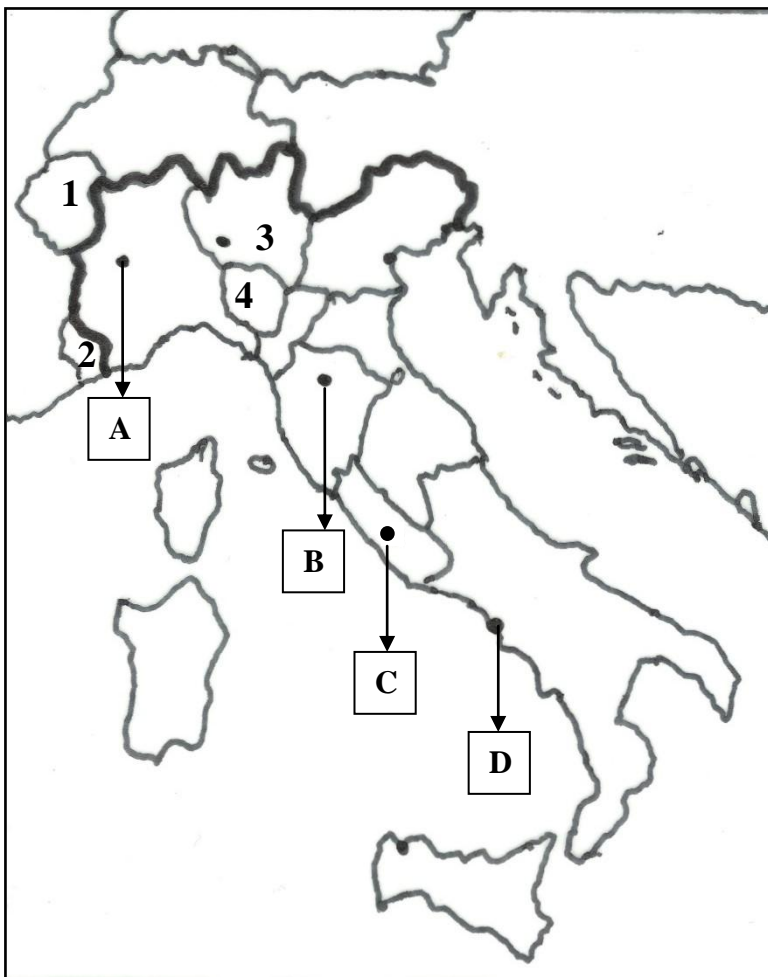
1	
---	--

C. Koji se povijesni dokument spominje u navedenom tekstu?

1	
---	--

VI. U sljedećim zadacima proučite slijepe karte i odgovorite na postavljena pitanja

24. Pozorno proučite slijepu kartu vezanu uz ujedinjenje Italije i odgovorite na postavljena pitanja.

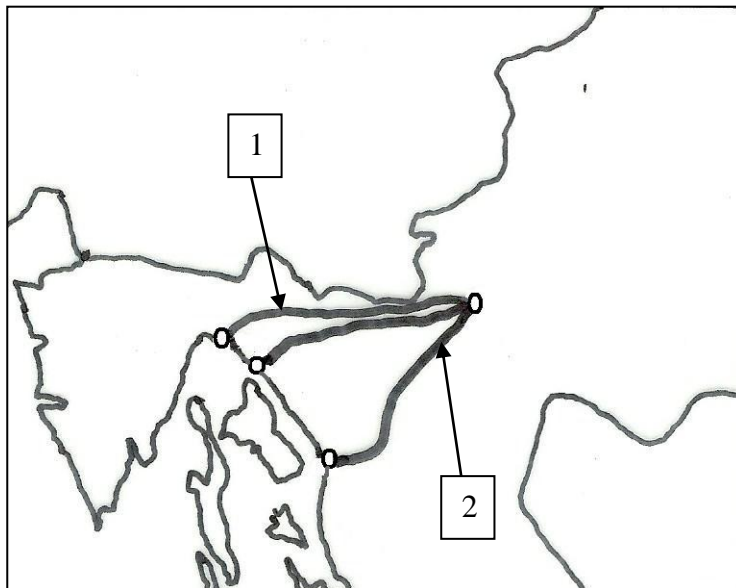
A. Kojim je brojem na slijepoj karti označena država koja je nakon održanog plebiscita priključena Kraljevini Sardiniji?

1	
---	--

B. Kojim je slovom na slijepoj karti označen grad koji je bio prva prijestolnica Kraljevine Italije?

1	
---	--

25. Pozorno proučite slijepu kartu vezanu uz trase makadamskih cesta između Karlovca i mora i odgovorite na postavljena pitanja.

A. Koje je godine završena gradnja ceste označene brojem 1 na slijepoj karti?

1	
---	--

B. Kako se nazivala cesta označena brojem 2 na slijepoj karti?

1	
---	--
